Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2025-005**	Zaaknummer:	**1828305**
Onderwerp:	**Zienswijze Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein Regio Amersfoort**		
Korte inhoud:	Door een besluit van de Rijksoverheid moet de samenwerking tussen gemeenten in de regio Amersfoort voor jeugdzorg en Wmo-taken worden omgezet naar een centrumregeling. Nijkerk behoudt hierbij haar specifieke positie voor Wmo-voorzieningen zoals beschermd wonen. Voor jeugdzorg blijft Nijkerk samenwerken met de regio FoodValley. Het voorstel borgt de continuïteit van de samenwerking en de juridische vastlegging daarvan.		

Datum B&W:	10 december 2024	Portefeuillehouder:	Wethouder Rohen

Voorstel

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van de *Concept Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein Regio Amersfoort (versie 8 november 2024)* en bijbehorende bijlagen en hierbij geen zienswijze in te dienen.
2. Het Bureau Regio Amersfoort via bijgevoegde brief te informeren over dit raadsbesluit.

Inleiding

Sinds 2014 werken de gemeenten in de Regio Amersfoort[1] samen op gebied van jeugdzorg en Wmo-taken via een Dienstverleningsovereenkomst. Amersfoort fungeert als centrumgemeente en vertegenwoordigd de regio bij overleg en fondsenwerving op (boven)regionaal niveau.

We moeten kiezen voor een andere juridisch vorm voor deze regionale samenwerking vanwege een besluit van de Rijksoverheid. Dit besluit stelt dat de samenwerking binnen de jeugdzorg vastgelegd moet worden volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Een centrumregeling[2] is de meest passende manier om dit te doen, en sluit goed aan bij de bestaande samenwerking (de zogeheten netwerkgedachte). Dit blijkt ook uit onafhankelijk onderzoek[3]. Tegelijk wordt met deze regeling de huidige samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang juridisch goed geregeld.

Gemeente Nijkerk

Voor de gemeente Nijkerk betekent dit dat we van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) overstappen naar een centrumregeling met de gemeente Amersfoort. De ‘speciale’ positie die Nijkerk nu heeft in de regio Amersfoort blijft hiermee behouden. Nijkerk sluit zich hiermee alleen aan voor de taken rondom de Wmo-voorzieningen (beschermd wonen, maatschappelijke opvang, hulpmiddelen, trapliften) en samenwerking binnen het IZA (Integraal Zorgakkoord).

Op andere gebieden, zoals jeugdzorg, werkt Nijkerk samen met FoodValley.

---

[1] Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg.

[2] Een centrumregeling is een **samenwerkingsvorm waarbij een gemeente (centrumgemeente) een of meer taken uitvoert voor een of meer andere gemeenten (gastgemeenten)**. Dit wordt ook wel de enkelvoudige centrumregeling genoemd, omdat er sprake is van één centrumgemeente die de taken uitvoert.

[3] Zie rapport Ben Kokx d.d. 3 juli 2024.

Beoogd effect
Met dit voorstel wordt beoogd:

1. Continueren van samenwerking op Wmo-gebied: de reeds bestaande in de regio Amersfoort voor Wmo-ondersteuning wordt voorgezet. Dit betekent dat de gezamenlijke uitvoering ongewijzigd blijft.
2. Financiële afspraken formaliseren: de bestaande financiële afspraken worden ongewijzigd vastgelegd in een financieel protocol. blijft integraal werken mogelijk.
3. Bevestigen van de positie van Nijkerk: de bijzondere positie van Nijkerk (instappen op specifieke taken, alleen Wmo, jeugd kopen wij in binnen FoodValley) binnen de regio Amersfoort wordt bevestigd en blijft ongewijzigd.

Daarnaast wordt tegelijkertijd de bestaande samenwerking op de centrumgemeentetaken beschermd wonen & maatschappelijke opvang (zogenoemde centrumgemeente taken) ook op een juridische juiste wijze in deze centrumregeling vastgelegd.

Tot slot wordt in de Centrumregeling de huidige en toekomstige afspraken verankerd over regionale transformatiecapaciteit die nodig is om de gemeenten te ondersteunen bij hun lokale transformatieopgaven inzake in ieder geval jeugdhulp en het integraal zorgakkoord [IZA].

Argumenten
1.1. Voortzetting van de huidige samenwerking
Dit voorstel zorgt ervoor dat de huidige succesvolle samenwerking op het gebied van Wmo-voorzieningen, beschermd wonen en maatschappelijke opvang kan worden voortgezet. Deze samenwerking ontzorgt de gemeenten, zodat zij zich kunnen richten op lokale vraagstukken, en biedt aanbieders en partners duidelijkheid.

1.2. Herziening en verdeling van gemeentelijke taken in de Jeugdzorg
Niet alle regiogemeenten nemen deel aan alle genoemde taken. Soms door wettelijke beperkingen, zoals de gemeente Nijkerk, die in de (jeugd)regio FoodValley is ingedeeld, of de gemeente Eemnes, die een andere centrumgemeente (Hilversum) heeft voor bepaalde taken. Daarnaast kiezen sommige gemeenten ervoor om bepaalde taken, zoals de zorgadministratie, zelf uit te voeren. Vanwege de nieuwe wettelijke verplichtingen zal dit bij sommige administratieve taken moeilijker worden. Het streven is om uitzonderingen te beperken tot de huidige situatie, waarbij vrijstellingen worden toegepast om dit te borgen.

Sommige taken veranderen vanwege maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende doelgroepen. Het is daarom belangrijk om deze taken te herzien en vast te leggen in een takenregister. Ook wordt er ondersteuning toegevoegd voor gemeenten bij hun lokale transformatieopgaven en sociaal rechercheur taken, zodat ze hier lokaal voortvarend mee aan de slag kunnen.

Door alle financiële afspraken rond organisatie- en uitvoeringskosten en programmabudgetten te bundelen in een Financieel protocol, ontstaat er duidelijkheid voor zowel de gemeenten als de uitvoerders. Er komen geen inhoudelijke wijzigingen in de financiële afspraken. Een toekomstige afspraak over de verdeling van de kosten van sociaal rechercheurs wordt later toegevoegd aan dit protocol.

Het Bestuurlijk protocol legt vast hoe de samenwerking in de praktijk werkt, zodat deze werkwijze ook na de aanpassing aan de nieuwe juridische eisen behouden blijft.

1.3. Naleving van de wettelijke procedure
Volgens artikel 1, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen moeten de colleges van burgemeester en wethouders het ontwerp van de regeling aan de raden van de deelnemende gemeenten sturen. De raden kunnen binnen acht weken hun zienswijze geven. Als zij dat niet wensen te doen, moeten zij de colleges hiervan zo snel mogelijk op de hoogte stellen. Het ontwerp van de regeling is grotendeels een codificatie van de bestaande samenwerkingsafspraken, rekening houdend met de wettelijke eisen.

1.4. Inzicht voor de Raad in taken en financiële gevolgen
De bijgevoegde stukken bieden de Raad inzicht in de gevolgen van de Centrumregeling:

- **Takenregister:** Geeft duidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de Centrumregeling en welke taken bij de regiogemeenten blijven.
- **Bestuurlijk en Financieel protocol:** Geeft inzicht in de bestuurlijke en financiële afspraken die onder de Centrumregeling blijven gelden.

Kanttekeningen
1.1 Verandering in samenwerking
De transitie naar een Centrumregeling kan de huidige samenwerking tussen de regiogemeenten veranderen, wat mogelijk tot fricties leidt. Gemeenten kunnen het gevoel krijgen dat de invloed van Amersfoort toeneemt, aangezien deze gemeente de regeling en gezamenlijke inkooporganisatie beheert. Om dit te voorkomen, is een Bestuurlijk protocol opgesteld dat de huidige werkwijze en samenwerking behoudt, met nadruk op besluitvorming via ‘op overeenstemming gericht overleg.'

1.2. Verschillende zienswijzen van de raden
Als de raden verschillende zienswijzen indienen, is het aan de colleges om deze af te wegen. Bij wijzigingen in de Centrumregeling moet er overleg plaatsvinden met de andere regiogemeenten om tot een gezamenlijke aanpassing te komen.

1.3. Geen toestemming van alle raden
Mogelijk geeft niet elke raad in 2025 toestemming voor de Centrumregeling. Aangezien de wet een publiekrechtelijke samenwerking voor jeugdzorg voorschrijft, is het voortzetten van de huidige privaatrechtelijke vorm geen optie. In dat geval moeten de colleges overleggen over alternatieven, waarbij een zwaardere publiekrechtelijke vorm een mogelijkheid is, hoewel dit in eerdere overleggen is afgewezen.

1.4. Vrijstelling en de wetgever
De regeling biedt vrijstellingen voor bepaalde taken, bedoeld om de overgang soepel te laten verlopen en onrust te voorkomen. Dit kan echter conflicteren met de wettelijke eis om bij de inkoop van jeugdhulp uniforme instructies te hanteren, zodat administratieve processen voor alle gemeenten gelijk zijn. Het risico hiervan wordt klein geacht, gezien de beperkte uitzonderingen.

Om de bestuurs-ondersteunende taken van het Bureau Regio Amersfoort te continueren en uit te breiden met procesregie rondom beleidsvoorbereiding en uitvoering, moeten er aanvullende afspraken worden gemaakt tussen de gemeenten en het Bureau Regio Amersfoort.

Financiën
Het veranderen van de juridische vorm van de samenwerking in het sociaal domein als zodanig heeft geen grote financiële consequenties. De bestaande financiële basisafspraken blijven ongewijzigd en zijn vastgelegd in het Financieel protocol dat ter kennisneming is bijgevoegd. De uitvoeringskosten blijven vergelijkbaar met de uitvoeringskosten die nu gemaakt worden voor het Regionaal Inkoop en Subsidie Bureau (RISB) en dat geldt ook voor de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Zowel regionaal als lokaal zijn er financials betrokken gedurende de samenwerking én in het proces om tot een financieel protocol te komen.

Communicatie
Er is op 26 november 2024 een regionale raadsbijeenkomst geweest om de raden van betrokken gemeenten nader te informeren. Wanneer ingestemd wordt met dit raadsvoorstel wordt het Regionaal Bureau Inkoop en Subsidies (RISB) schriftelijk geïnformeerd over het niet indienen van een zienswijze op de Concept Centrumregeling.

Vervolg

Stap 1: Wegen zienswijzen: Q1 2025

De colleges beoordelen de zienswijze van hun raad en overleggen in het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein (BOSD) over de zienswijzen van de raden en hoe zij daar mee om zullen gaan in de definitieve tekst van de Centrumregeling. De mogelijkheid bestaat dat bepaalde zienswijzen aanleiding geven de tekst van de Centrumregeling aan te passen.

Stap 2: Opstellen voorstel: Q1 2025

De colleges stellen vervolgens, rekening houdend met deze zienswijzen, het definitief ontwerp van de Centrumregeling en het raadsvoorstel vast, waarin zij toestemming vragen aan hun raad om samen met de andere regiogemeenten de Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein Regio Amersfoort te mogen treffen.

Stap 3: Raadsbehandeling: Q2 2025

De raden behandelen het toestemmingsverzoek. Deze stap heeft een formeel karakter; ruimte voor het doen van wijzigingsvoorstellen op de inhoud van de centrumregeling is er dan niet meer. De raad verleent aan het college toestemming om de regeling aan te gaan. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Stap 4: Definitieve besluitvorming colleges: Q2 2025

Na verkregen toestemming van hun raad stellen de colleges de tekst van de Centrumregeling definitief vast; dit moet een eenduidig besluit zijn van alle colleges om de regeling in werking te kunnen laten treden.

Stap : Publicatie centrumregeling: Q3 2025

Nadat alle colleges de regeling hebben vastgesteld, publiceert de centrumgemeente de gemeenschappelijke regeling. Na publicatie treedt de regeling in werking.

Bijlagen

1. Concept Centrumregeling
2. Takenregister
3. Bestuurlijk protocol samenwerking gemeenten
4. Financieel protocol
5. Concept-brief aan Bureau Regio Amersfoort
6. Onderzoek Ben Kokx d.d. 3 juli 2024

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

De secretaris, De locoburgemeester,

De heer drs. J.G. de Jager Mevrouw drs. E. Heutink-Wenderich

RAADSBESLUIT

Nummer: 2025-005

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 10 december 2024;

gelet op de Jeugdwet en Wet Gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de *Concept Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein Regio Amersfoort (versie 8 november 2024)* en bijbehorende bijlagen en hierbij geen zienswijze in te dienen.
2. Het Bureau Regio Amersfoort via bijgevoegde brief te informeren over dit raadsbesluit.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 30 januari 2025,

de griffier,	de voorzitter,
mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN	mevrouw T.T.E. DE JONGE-RUITENBEEK